Vlaams Parlement

stuk **832** (2010-2011) – Nr. 1
ingediend op 30 november 2010 (2010-2011)

Motie

van de heer Koen Van den Heuvel, de dames Sabine Poleyn en Vera Celis,
de heren Matthias Diependaele en Bart Van Malderen en
mevrouw Güler Turan

houdende raadpleging van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie en de Vlaamse Onderwijsraad over het verhogen van de uitstroom van het aantal afstuderenden in wetenschappelijke en technische richtingen

verzendcode: IED

TOELICHTING

Met de regelmaat van de klok worden we er in Vlaanderen aan herinnerd dat er een structureel tekort is aan exacte wetenschappers en technici op onze arbeidsmarkt. Zowel de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding (VDAB) als de bedrijven zelf wijzen er immers al geruime tijd op dat de te lage uitstroom van gekwalificeerde exacte wetenschappers en technici uit het onderwijs voor hen steeds meer een economische handicap is.

Ondanks de vele initiatieven die er – al dan niet vanuit de overheid gefinancierd – bestaan om de exacte wetenschappen en techniek (W&T) ten aanzien van jongeren te promoten, blijven positieve resultaten vaak uit. Zowel in het Actieplan Wetenschapscommunicatie 2009 als in het advies 134 van de Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie (VRWI) (toen nog advies 134 van de Vlaamse Raad voor Wetenschapsbeleid (VRWB)) werd opgeroepen het beleid met betrekking tot het promoten van W&T ten aanzien van jongeren een nieuw elan te geven.

In die optiek zou het boeiend zijn te weten hoe volgens de VRWI en de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) – de respectievelijke strategische adviesraden voor de beleidsdomeinen Innovatie en Wetenschapsbeleid, en Onderwijs – een dergelijk vernieuwd beleid concreet moet worden ingevuld.

Koen VAN DEN HEUVEL

Sabine POLEYN

Vera CELIS

Matthias DIEPENDAELE

Bart VAN MALDEREN

Güler TURAN

MOTIE

Het Vlaams Parlement,

– overwegende dat:
  1° het tekort aan geschoolde exacte wetenschappers en technici zich ook in de huidige economische laagconjunctuur sterk blijft manifesteren, en in economisch voorspoedigere tijden steeds scherper de kop dreigt op te steken;
  2° voldoende geschoolde exacte wetenschappers en technici essentieel zijn als olie van onze kennis- en maakeconomie, en een doorzetting van het huidige tekort vele ondernemingen steeds sterker parten zal gaan spelen in hun economische bedrijvigheid en competitiviteit;
  3° er zowel in het Actieplan Wetenschapscommunicatie 2009 als in het VRWI-advies 134 (VRWI: Vlaamse Raad voor Wetenschap en Innovatie) werd gewezen op de behoefte aan een ambitieuzer Vlaams beleid ter zake;
  4° de implementatie van de leerlijn techniek – zoals ontwikkeld door het project TOS21 (Techniek op school voor de 21ste eeuw, augustus 2008) en omschreven in hun aanbevelingen (Eindrapport augustus 2010) – sinds september 2010 niet meer aangestuurd wordt, en de invoering van de nieuwe eindtermen Techniek mogelijk niet het bedoelde effect zullen genereren (commissie april 2010 en september 2010);
  5° Vlaams minister van Onderwijs Pascal Smet zich tijdens de commissies Onderwijs van 1 april 2010 en 14 oktober 2010 expliciet uitsprak als een voorstander van een actieplan om de genoemde problematiek aan te pakken. Hierbij pleitte hij ervoor om dit plan niet te beperken tot het beleidsdomein Onderwijs, maar om een meer totale aanpak te ontwikkelen en daarbij een breed veld van actoren te betrekken;
  6° Vlaams minister van Innovatie en Wetenschapsbeleid Ingrid Lieten in de commissie van 22 april 2010 stelde dat, hoewel men niet over de instrumenten beschikte om vast te stellen of de beleidsinitiatieven met betrekking tot Wetenschapscommunicatie in het verleden een impact hadden gehad op de studiekeuze van jongeren, de tendensen met betrekking tot interesse voor de exacte wetenschappen en techniek bij het grote publiek alleszins negatief zijn;

– beslist:
  1° aan de VRWI en de Vlaamse Onderwijsraad (Vlor) te vragen een advies uit te brengen waarin zij hun visie met betrekking tot de beleidsinitiatieven die nodig zijn om exacte wetenschappen en techniek bij jongeren sterker te promoten, uiteenzetten, vanzelfsprekend binnen het kader van de bevoegdheden van de beleidsdomeinen van, respectievelijk, Innovatie en Wetenschapsbeleid, en Onderwijs;
  2° aan de VRWI en de Vlor te vragen in dat advies specifiek in te gaan op – maar zich niet te beperken tot – de volgende punten (in zoverre die relevant zijn binnen hun specifieke beleidsdomein):
    a) de vraag hoe een studieoriëntering naar wetenschappen of nijverheidstechnische richtingen binnen de hervorming van het secundair onderwijs op basis van de talenten van de jongeren een duidelijkere plaats kan krijgen;
    b) de noodzaak om de vele bestaande initiatieven onder één platform samen te brengen, en de opportuniteiten daartoe. Dat met als doel het ontwikkelen van een gezamenlijke strategie, het coördineren van acties, het aanzetten van actoren tot structurele samenwerking, het screenen van educatief aanbod, en het aanvullen van bestaande initiatieven, waar nodig;
    c) de mate waarin het beleid er momenteel in slaagt met betrekking tot het promoten en ontwikkelen van de technische en wetenschappelijke talenten van leerlin-

gen een leerlijn te implementeren. In welke mate, met andere woorden, worden leerlingen tijdens hun schoolcarrière op een structurele en voldoende continue manier bereikt?;

d) de vraag of de Vlaamse overheid nog een rol te spelen heeft met betrekking tot het ondersteunen van de eindtermen Techniek (rekening houdend met de inzichten van het TOS21-project) en zo ja, op welke manier;

e) de mogelijkheid om leerlingvolgsystemen tijdens de gehele schoolcarrière te implementeren, om de impact van initiatieven ter stimulering van een bepaalde studiekeuze ten volle te kunnen meten;

f) de mate waarin het wenselijk en haalbaar zou zijn om concrete en kwantitatieve doelstellingen met betrekking tot het aantal af te studeren W&T-ers voorop te stellen, gebaseerd op prognoses met betrekking tot de behoeften op de arbeidsmarkt;

g) de mogelijkheid om extra optionele financiering ter uitvoering van W&T-promotieprogramma's in het secundair onderwijs te koppelen aan het behalen van een vooropgestelde stijging in de doorstroom van leerlingen naar W&T-richtingen in het hoger onderwijs;

h) het aanpakken van de problematiek dat meisjes en allochtone jongeren vandaag onvoldoende warm worden gemaakt voor de W&T, en hoe we hier effectiever op kunnen inspelen;

i) de mogelijkheden die de overheid kan ontwikkelen om structurele samenwerking tussen de diverse schoolniveaus (lager, secundair en hoger) onderling, en tussen de scholen en het bedrijfsleven, sterker te faciliteren;

j) de vraag hoe die problematiek kan worden meegenomen in het komende decreet op de leerlingenbegeleiding;

k) de vraag op welke manier, zowel voor wetenschappen als voor techniek, gelijkmatig voldoende initiatieven worden genomen;

l) het kader en de mogelijkheden die de overheid kan aanbieden om bedrijven te overtuigen voluit mee te investeren in het promoten van W&T bij jongeren, en het detecteren van drempels die daaromtrent nog zouden kunnen bestaan;

m) breder te kijken dan enkel naar een verhoging van de instroom in W&T-richtingen, en na te gaan hoe het stimuleren van een cultuur van wetenschap en innovatie bij alle lagen van de bevolking en het verhogen van het innovatieve potentieel – net zoals het verhogen van de participatie van brede lagen van de bevolking aan het maatschappelijk debat rond wetenschap en innovatie en de impact ervan op de bevolking – kan bijdragen tot een 'innovatiecultuur' in Vlaanderen;

3° aan de VRWI en Vlor te vragen reeds bestaande studies (onder meer van Economie, Wetenschap en Innovatie) en initiatieven te inventariseren en te verwerken;

4° aan de VRWI en de Vlor te vragen om in dat advies beknopt te verwijzen naar good practices in het buitenland met betrekking tot het promoten van W&T bij jongeren die tot aangetoonde resultaten hebben geleid.

Koen VAN DEN HEUVEL

Sabine POLEYN

Vera CELIS

Matthias DIEPENDAELE

Bart VAN MALDEREN

Güler TURAN